

”Näringen gör nytta på åkern, inte i vattendragen.”

Vattenvänligt jordbruk

Hur kan man som jordbrukare minska sina näringsutsläpp?

Foto: Multifoto

Vattenhushållning

En fungerande dränering är grunden för en bra markstruktur. Täckdiken behöver också underhåll. Se till att grundtorrläggningen är i gott skick för att täckdikena ska fungera, det vill säga utfallsdikena ska hållas öppna.

Ett välfungerande dräneringssystem har många fördelar, bland annat:

- avlägsnar överskottsvatten
- minskar urlakning
- påskyndar upptorkning
- har en positiv inverkan på grödornas rotsystem.

Olika vattenvårdskonstruktioner såsom våtmarker, sedimenteringsgropar, tvåstegsdiken och bottentrösklar hjälper vattenhushållningen på åkrarna. De kan minska översvämningar och reglera vattenflödet. Därtill samlar de sediment och näringsämnen.

Foto: Mikael Kopra

Växttäck vintertid

Näringsförluster sker till exempel i form av jorderosion, ytavrinning och urlakning. Merparten sker utanför växtperioden. Genom att hålla åkern täckt över vintern kan man effektivt hindra jorderosion och näringsförluster. Det kan göras exempelvis genom att odla en flerårig vall, lämna åkern obearbetad så att produktionsgrödans stubb fungerar som erosionsskydd, eller genom att så en höstgröda eller en fånggröda.

Fånggrödor används som bottengröda eller som mellangröda som sås efter skörd

Foto: Thomas Björktöf

Bearbetning

Det finns många fördelar med reducerad bearbetning, men ibland kan till exempel en höstplöjning vara nödvändig. I sådana fall kan det vara bra att tänka på bearbetningsriktningen. Undvik att skapa fåror som leder vattnet direkt till vattendrag.

Det är inte alltid bäst att bearbeta vertikalt mot vattendrag

Skyddsremsa

Genom att ha en bredare växtlighetsremsa vid vattendrag och diken kan man effektivt minska näringsutsläpp, särskilt på områden som översvämmas eller på åkrar som sluttar mot vattendrag. Remsan fungerar som en buffertzona och fångar upp jordpartiklar som lätt sköljs bort från åkern vid kraftig nederbörd

Obs! Inom villkorligheten för jordbruksstöd finns krav på minst 3 meters skyddsremsa vid vattendrag.

Foto: Johnny Wickström

Gödning

Gödsel utifrån markkartering och grödans behov. Följ begränsningarna för spridning av gödselmedel, till exempel avstånd till vattendrag. Undvik även att gödsla nära utfallsdiken eller andra diken eller på områden som lätt översvämmas. Använd precisionsgödning om möjligt, då det både sparar på gödsel och skonar naturen.

Jordförbättringsmedel

Med hjälp av olika jordförbättringsmedel, såsom kalk, näringsfiber och gips, kan man förbättra och upprätthålla markens bördighet. En välmående gröda tar effektivt upp näring från marken och utvecklar ett kraftigt rotsystem. Valet av jordförbättringsmedel bör anpassas till varje skifte eller område.

Markstruktur

Markstrukturen beskriver hur marken är uppbyggd. En god markstruktur är grundläggande för växternas välmående och rotutveckling. En dålig markstruktur leder till syrebrist, bristande vatteninfiltration samt dålig rotutveckling och näringsupptag.

Större och tyngre maskiner påverkar markstrukturen negativt. Särskilt lerjordar är känsliga för markpackning. Undvik körning under våta förhållanden och använd gärna dubbelmontage. Markstrukturen påverkas också av växtföljden och gynnas inte av ensidig spannmålsodling.

Markhälsa är grunden för både goda skördar och rent vatten

Kolla med din rådgivare vilka stöd du kan få. Utnyttja Råd2030!

KONTAKT

nsl.fi/kontakt/personal

Emil Hästbacka, växtodlingsrådgivare

RASEBORG
RAASEPORI

SLC
Nyland

STIFTELSEN
FINLANDSSVENSKA
JORDFONDEN